

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 112
din 06.03.2013**

Dosar nr.: 420/2012

Petiția nr.: 4727/29.09.2012

Petent: C.N.

Reclamat: Z.I.

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa persoanelor de etnie romă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. C.N., loc. ...

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Z.I., loc. ..

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul arată că în cadrul emisiunii “Un show păcătos” difuzată de Antena 1 în data de 24.09.2012 au fost făcute o serie de afirmații discriminatorii, susținute și încurajate de moderatorul emisiunii, la adresa persoanelor de etnie romă, încălcându-se dispozițiile legale în vigoare.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 561/30.01.2013 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 561/30.01.2013 a fost citată partea reclamată.

3.3. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 18.02.2013. Prin citație a fost invocată din oficiu *exceptia de necompetență materială* a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării asupra capătului de cerere ce vizează afirmațiile moderatorului, precum și a redacției emisiunii “Un show păcătos” difuzată de Antena 1 în data de 24.09.2012, urmând a se pronunța asupra afirmațiilor părții reclamate la adresa persoanelor de etnie romă.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul consideră atunci când se discută de țigani, mai ales în emisiunile “mondene”, apare același fenomen ca și în cazul silicoanelor și anume se face audiență. Este de înțeles spiritul mercant al realizatorilor TV, poate fi considerat chiar firesc. Cu toate acestea, acest amestec de teme, silicoane vs. țigani face ca tenta de denigrare a persoanelor de etnie romă să fie evidentă.

4.1.2. Petentul arată că potențialul părții reclamate se reduce la un scandal perpetuu, la generalizări inutile, împroșcând cu noroi în tot ce prinde în cale.

4.1.3. În acest context, scandalul oferit gratis de vrăjitoarele părții reclamate este irelevant pentru comunitatea romilor din România. Vrăjitoria este un delict, înșelătorie. Este un fenomen asumat în rândul unor membri ai comunităților de romi, dar nu numai, și ar trebui să răspundă, individual, în fața legii pentru ceea ce fac. Cu toate acestea, generalizările și criminalizarea tuturor romilor care au intrat în contact cu partea reclamată, prin show-ul păcătos al rasistului de rând la care se asistă zilnic, sunt proiectate din ignoranță să mențină “țiganul” în situația străinului nedorit, răul relelor, bun de ură și discriminare televizată.

4.1.4. Delictul, de acesată dată, nu este comis de vrăjitoare, ci de partea reclamată, purtătoare de opinii discriminatorii, care astfel încalcă prevederile O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, prin afirmații defăimătoare la adresa întregii etnii a romilor și a bunului simț al oricărui cetățean român.

4.1.5. Petentul consideră că declarațiile părții reclamate întrunesc elementul de supunere a întregii comunități rome, în fața opiniei publice, la un tratament injust al persoanelor de bună credință aparținând acestei comunități.

Susținerile părții reclamate

4.2.1. Partea reclamată nu a exprimat niciun punct de vedere.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin faptul că în cadrul emisiunii “Un show păcătos” difuzată de Antena 1 în data de 24.09.2012 au fost făcute o serie de afirmații discriminatorii de către partea reclamată, susținute și încurajate de moderatorul emisiunii, la adresa persoanelor de etnie romă, încălcându-se dispozițiile legale în vigoare.

5.2. Raportat la capătul de cerere ce vizează afirmațiile moderatului, precum și a redacției emisiunii “Un show păcătos” difuzată de Antena 1 în data de 24.09.2012, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a invocat din oficiu *exceptia de necompetență materială* a sa, pe care o admite, urmând a se pronunța asupra afirmațiilor părții reclamate la adresa

persoanelor de etnie romă.

5.3. **În drept**, analizând faptele reținute în speță, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO), care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*.

5.4. Potrivit art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/ 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniu politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.5. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000R cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000R. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

5.6. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.7. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate.

5.8. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamante au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

5.9. Totodată, din analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul director se raportează și la jurisprudența CEDO pentru a defini limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate.

5.10. Privind libertatea de exprimare, CEDO analizează trei aspecte:

a) legalitatea restrângerii, și anume existența unei baze legale interne, și calitatea normei juridice (legea trebuie să fie accesibilă, precisă și previzibilă în așa fel încât să se înțeleagă restrângerea în mod clar, totodată trebuie să permită estimarea consecințelor faptelor contrare legii);

b) legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

c) necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

5.11. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/ 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

5.12. Colegiul director reține că, în speță, trebuie analizată raportarea aspectelor semnalate la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Este evident faptul că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de demnitatea sa umană.

5.13. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colectia de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagardării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice”.

5.14. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica

informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

5.15. Colegiul director reține faptul că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu și rasist, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și dispune sancționarea părții reclamate cu avertisment.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării asupra capătului de cerere ce vizează afirmațiile moderatorului, precum și a redacției emisiunii “Un show păcătos” difuzată de Antena 1 în data de 24.09.2012;

2. aspectele referitoare la afirmațiilor părții reclamate la adresa persoanelor de etnie romă constituie acte de discriminare conform art. 2 alin.1 și art. 15 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

3. sancționarea părții reclamate cu avertisment;
4. clasarea dosarului;
5. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Asztalos Csaba Ferenc – Membru

Cazacu Ioana - Membru

Haller István – Membru

Lazăr Maria – Membru

Panfile Anamaria – Membru

Stanciu Claudia Sorina – Membru

Data redactării: 15.03.2013

Hotărâre redactată de: L.M. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.